

مرکز همایش های بین المللی تهران

۱- ساناز علیاری، ۲- احمد حیدری، ۳- هادی محمودی نژاد

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد واحد مهدیشهر

۲- استادیار، دانشگاه آزاد واحد سمنان

۳- استادیار، دانشگاه آزاد واحد سمنان

چکیده:

مهمترین عامل بوجود آمدن دیدارها و ملاقات ها و احتیاجات روزافزون بشر به تماسهای شخصی و اجتماعی، کسب دانش و دریافت اطلاعات، حل و فصل مسائل سیاسی- اجتماعی، تبادل اطلاعات فنی برای تصمیم گیری پیشرفت در زمینه های مختلف، حل مشکلات زندگی، تماس افراد با یکدیگر و تبادل نظر در مورد موضوعات گوناگون لازم و ضروری است. ارتباطات الکترونیکی از قبیل تلفن، تلکس، ماهواره، اینترنت و اطلاعات حاصله از رسانه های عمومی نظیر روزنامه ها، مجله، کتاب، رادیو و تلویزیون میتواند جایگزین تماسها و ملاقات های شخصی و گروهی شود. در دنیای امروز تجمع برای مجالس علمی مانند کنفرانس ها سمینارها و غیره به عنوان یک صنعت (به مفهوم یک فعالیت اجتماعی انبوه) مطرح است و این فعالیت بصورت یک روند جامعه امروزی در خدمت گروههای مختلف قرار میگیرد. هم اینک، فعالیت های فرهنگی، علمی و تعاون بین صنعت و تجارت گسترش یافته است.

کلیدواژه ها: طرح مرکز بزرگ گردهمایی کشور، طراحی باتوجه به اقلیم گرم و خشک، باغ ایرانی، معماری سنتی ایران

۱- مقدمه:

اهمیت ملاقات‌ها، جلسات، کنگره‌ها تنها در این نیست که چه موضوع و بخشی پشت میز خطابه مطرح شده و ارائه می‌گردد، نکته مهمتر، تأثیر گفته‌ها، اثرات جنبی تماس‌ها و منظور و مقصود از تبادل اطلاعات است جهان امروز شاهد تغییراتی شگرف در بسیاری از زمینه‌هاست، تغییراتی که ظرف چهار قرن اخیر بی‌سابقه تلقی می‌شود، که بسیاری از این تلاطم و پیچیدگی‌ها در صحنه‌های بین‌المللی، طرح و بررسی می‌شود. توسعه مداوم گردهمایی‌ها و کنگره‌های مختلف در جهان را نباید از دیدگاه گسترش جنبه‌های اطلاعاتی و یا بوجود آمدن ساختارهای اجتماعی- سیاسی بررسی نمود. مسافرت و مشاهدات ناشی از آن هم دلیل و محرکی برای شرکت در سمینارهای دیگر است. بر همین اساس تشکیل دهندگان اجتماعات و گردهمایی‌ها (مخصوصاً انجمن‌های بین‌المللی و شرکت‌های چندملیتی که اعضا و یا سهامداران آنها افراد کشورهای مختلف با فرهنگ‌های مختلف می‌باشد) مجامع خود را در کشورها و مناطقی تشکیل دهند که از نقطه نظر طبیعی، اجتماعی برای اعضا و همراهان جالب و دیدنی باشد. (خبرنامه فرهنگستان، ۱۳۸۵)

در عصر ارتباطات که روابط فرهنگی و ملی، ملت‌ها را به یکدیگر نزدیک کرده و آنها را در پیشبرد تمدن انسانی یکپارچه کرده است، ضرورت شکل‌های متنوع انسانی به منظور آگاهی از نظریات و تبادل افکار در سطوح مختلف امری ضروری و اجتناب ناپذیر است، و در این میان مراکز خاص در برپایی این سنت‌ها به عنوان یک مقوله اساسی و مهم در زندگی بشر امروزه مطرح است. زیرا در چهارچوب سرزمین‌ها، بندشدنی و محصور نمی‌مانند، و می‌خواهند با درنوریدن زنجیرهای یکجانشینی و ارتباط با سنن و اقوام مختلف به قصد ارتقاء سطح فرهنگ، به آگاهی و دانش و بینش و اطلاعات جدید دست یابند. (زمرشیدی ۱۳۸۱)

امروزه برگزاری کنفرانس‌ها، در جهان بصورت یک "صنعت" درآمده و از لحاظ اقتصادی باعث افزایش درآمد سرانه هر کشور، شناخته شده است. این مقوله می‌تواند در ایران هم به عنوان عامل اقتصادی و یک پدیده ارتباط فرهنگی شناخته گشته، درآمدهایی که عاید سازد که حتی بیشتر از درآمد نفت خواهد بود. در جوار برپایی کنفرانس‌ها کشور ما از لحاظ جاذبه‌های توریستی هم یکی از ۱۰ کشور بزرگ جهان محسوب می‌شود که می‌توان با کمی برنامه‌ریزی و هماهنگی در زمان برگزاری کنفرانس‌ها از این جاذبه استفاده کرد. بخشی از این منافع عمومی است که اثرات مثبت آن به کلیه نهادهایی می‌رسد که به نحو مستقیم و یا غیرمستقیم با این پدیده تماس پیدا خواهند کرد و برخی دیگر نیز فواید آنی است (مخارج ثبت نام و ...) که مستقیماً نصیب خزانه مرکز می‌گردد. (روحی پور، ۱۳۸۷)

۲- اهداف پژوهش:

۱- تأثیرات فرهنگی، اجتماعی (تبادل اندیشه‌ها و فرهنگ‌ها)

۲- ثبات اقتصادی و سیاسی

۳- منافع اقتصادی ناشی از برگزاری (درآمدهای مستقیم)

۴- مبلغ دائمی نمایانگر غرور و افتخار ملی

۵- گسیل ارز خارجی به داخل

۶- امکان توسعه صادرات و معاملات

۷- منشا درآمدهای ارزی

۳- طرح بحث :

۳-۱- سابقه پیدایش کنفرانس‌های بین‌المللی

برگزاری کنفرانس‌ها به نحوی که امروزه با آن آشنا هستیم از ویژگی‌های قرن بیستم است، لیکن شاید نخستین کنفرانس بین‌المللی در سال ۱۶۸۱ تشکیل شده باشد. در سال مزبور کنگره بین‌المللی پزشکی در شهر رم تشکیل گردید، از آن پس کنفرانس‌های بین‌المللی گهگاه و به ابتکار شخصی صورت می‌گرفت، طی دوره‌ای، کنفرانس‌ها از حالت برگزاری جلسات به دعوت شخصی بیرون آمده و جنبه بین‌المللی بخود گرفته و اعم از دولتی و غیر دولتی دارای دبیرخانه و سازمان اداری دائمی گردیده است. برگزاری این کنفرانس‌ها، سرآغاز جلب خارجیان و سپس سیاحان به نقاط مرکز کنفرانس‌ها می‌باشد و در این راه پاره‌ای از شهرهای اروپایی پیش افتادند. سال ۱۹۰۰ "سال تشکیل نمایشگاه بین‌المللی پاریس" شاید در تاریخ انعقاد کنفرانس‌ها نقطه عطفی باشد زیرا در این سال تعداد کنفرانس‌ها از یکصد تجاوز نمود. فکر ساختن یک مرکز بزرگ گردهمایی در کشور به دهه ۱۳۴۰ بر می‌گردد، از آن تاریخ توجه به نقش ایران در آینده و بخصوص مرکزیت آن در خاورمیانه و بررسی‌های مختلفی در زمینه‌های گوناگون انجام گرفت و لزوم تأسیس یک چنین مرکزی خاطر نشان گردید. (تبریزبان، ۱۳۵۴)

محورهایی که سبب گشت ایران در ردیف مستعدترین کشورها در جذب امکانات برگزاری اجلاس‌های بین‌المللی قرار بگیرد و مورد توجه برنامه ریزان سازمان ملل قرار گیرد به شرح زیر یادآور می‌گردد:

- هنر و صنعت ایرانیان
- موقعیت خاص جغرافیایی ایران به عنوان دروازه دو تمدن بزرگ شرق و غرب
- تلاقی و درآمیختگی فرهنگ پربار و ارزشمند اسلامی و سابقه کهن فرهنگ باستانی (ثاقب، ۱۳۷۴)
- وجود آثار باستانی و تاریخی دوره‌های مختلف تاریخ (پیشینه کهن تاریخی)
- نقش ارزنده و بسیار موثر ایرانیان در پیشبرد تمدن و فرهنگ اسلامی و همینطور فرهنگ جهان (زانگری، رحمتی، ۱۳۹۱)
- تربیت خاص ایرانیان و همینطور آداب و رسوم خاص ایرانیان در دوره‌های مختلف
- غنای فرهنگی فراگیر و گسترده و اوضاع اجتماعی

دلایل فوق موجب گردید که در زمان‌های قبل از پیروزی انقلاب، سازمان ملل متحد، کشور ایران را به جهت موقعیت خاص آن، از نظر جغرافیایی در منطقه حساس از جهان، برای احداث یکی از مراکز اصلی خود انتخاب نموده و در نظر داشت به همکاری نزدیک دولت وقت ایران شعبه‌ای از سازمان ملل را در ایران دایر و فعال نماید. (حدیدی، ۱۳۸۷)

از این رو دولت وقت در مورد تهیه برنامه مرکزی که با گنجایش کافی در حد خواسته‌های سازمان ملل باشدبر آمد که منجر به تهیه برنامه فیزیکی توسط مشاور و تصویب فاز یک آن در وزارت مسکن در سال ۱۳۵۶ شد که با وقوع انقلاب این طرح ابتدا معلق و سپس منتفی گردید.

۴- نیاز ایران به مراکز بزرگ گردهمایی

اینک در اوایل قرن بیست و یکم، همزمان با وقوع رویدادهای برهم زننده موازنه‌های جهان و حوادث قریب الوقوع ضرورت موجودیت این بنا به چند برابر افزایش یافته است. ایجاد فضای باز دیپلماتیک پس از خاتمه جنگ، نیز رونقی به خود گرفته است. برگزاری چنین کنفرانس‌هایی در ایران، بی تردید متضمن مخارجی است ولیکن تأثیرات اقتصادی آنها و منافع ارزی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی که از این راه بدست می‌آید چنان چشم‌گیر است که مقامات مسئول را به توجه کافی به طرح موضوع و تنظیم و ترتیب کنفرانس‌ها برطبق اصول و موازین بین‌المللی، برانگیخته است رفتارها و فعالیت‌های بین‌المللی مرکز مشابه آداب و سلسله مراتبی است که طی تجربیات فراوان به عنوان یک سنت رایج، جهان شمول گردیده است که در چهارچوب تعیین شده آن همه ملزم به ادا و اجرای آن عملیات در سطوح مربوط به خود می‌باشند. مثلا ابزارهای ارتباط و مناسبات و نحوه شرکت در اجلاس‌های عمومی در سطوح سران دول و وزیران امور خارجه، سفیران و افراد متخصص شباهت نسبی به یکدیگر دارند که به ناحیه و کشوری محدود نمی‌شوند و رعایت زبان و نزاکت خاص دیپلماتیک در این میان واجب است. بطوریکه می‌توان بیان کرد که در این امور در طی دوره‌های متمادی بصورت زبان و عمل دیپلماتیک بیرون آمده است. (جرمحتشمی، ۱۳۷۵)

۵- اهداف تعقیب شده در طرح مرکز بزرگ گردهمایی کشور

- اهداف سیاسی
 - گسترش تماس‌ها خارجی
 - فعال شدن سیاست خارجی
 - حل و فصل مسائل سیاسی
 - قطب توجه و مرکزیت در هدایت کشورهای هم مسلک
 - تأثیر و جهت بخشی به تحولات روز
 - استحکام آینده و ثبات همکاریهای بین‌المللی
 - پیشبرد هدف‌های سیاسی کشور در عرصه جهانی (مقتدر، ۱۳۷۰)
- اهداف علمی

- گسترش فعالیت‌های علمی و دانش‌های حرفه‌ای
- برقراری ارتباطات پیشرفته بین‌المللی
- دریافت اطلاعات روز
- عایدات از تبادلات اطلاعات فنی (غفاری، امیدی، ۱۳۸۸، صص ۶۷-۸۸)
- اهداف اجتماعی
 - بوجود آوردن ساختار اجتماعی
 - تشویق به فعالیت دسته‌جمعی به منظور نیل به هدف مشترک
 - افزایش و ترغیب روحیه مهمان‌نوازی به عنوان یک سنت ملی
 - آشنایی با رویدادها و تحولات اجتماعی مردم ایران (دانشپور، چرخچیان، ۱۳۸۶)
- اهداف فرهنگی
 - ایجاد زمینه برای برخورد عقاید و آرای مختلف
 - کسب نتیجه از اتخاذ آراء مشترک
 - ارسال پیام فرهنگی-معنوی- ملی
 - ارتقاء سطح فرهنگی
 - نمایش اصالت و هویت فرهنگی
 - آشنا نمودن با فرهنگ و سنن ملی و اعتقادی آن به سایر ملل (بزرگ مهر، ۱۳۸۰)
- اهداف اقتصادی
 - ایجاد درآمد برای دارندگان و صاحبان مرکز
 - ایجاد درآمد برای استفاده کنندگان مرکز و سرویس دهندگان
 - افزایش سرمایه‌گذاری
 - ایجاد انگیزه تجارت و توسعه اقتصادی

➤ فواید آنی از جذب سیاح

➤ ارسال ارز خارجی به داخل

➤ تقویت نهادهای تولیدی داخلی از طریق جذب بازار فروش (سالنامه سازمان ملل، ۱۹۷۵)

نتیجه:

مرکز همایش های بین المللی یک بنا پر اهمیت از نظر سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برای یک کشور است. در زمان برگزاری یک همایش بین المللی و در روند شکل گیری آن فعالیت های پیچیده و متنوعی به وقوع می پیوندد. برگزاری مفید و کارآمد این فعالیت ها به تمرکز احتیاج دارد. و از آنجایی که این فعالیت ها در سطح بین المللی انجام می گیرد حس فضایی لازم است که افراد در تمام لحظات قرار گیری در مرکز، جهانی و بین المللی بودن آن را حس کنند، در عین حال معرفه تاریخچه و فرهنگ کشور ما نیز باشد. مرکز همایش های بین المللی یک بنا پر اهمیت از نظر سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برای یک کشور است.

منابع

- خبرنامه فرهنگستان هنر، سال ۵، شماره ۴۷، آبان ۱۳۸۵
- زمرشیدی، حسین، معماری ایران مصالح سنتی.
- روحی پور، ندا، ۱۳۷۸، مرکز کنفرانس های بین المللیف دانشگاه شهید بهشتی
- تبریزیان، علی محمد، ۱۳۵۴، پایان نامه مرکز تجمع بین المللی (سالن های کنفرانس و تجمع سالن های ضیافت
- نایب، فریدون، (۱۳۷۴) پایان نامه مرکز کنفرانس بین المللی تهران
- زانکری، لوئیچی، رحمتی، ماندانا، ترجمه راسخی، مجید، ۱۳۹۱، قطب علمی طراحی شهری، دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران
- حدیدی، حامد، ۱۳۸۷، طراحی معماری مرکز همایش های ادبی با رویکرد معماری زمینه گرا، دانشگاه گیلان نشر کتابناک، شهرپور، ۹۱
- جزمحتشمی، سهیلا، طراحی مرکز همایش های بین المللی، دانشگاه رودهن
- سالنامه سازمان بین المللی، ۱۹۷۵، مرکز مطالعات امور خارجه تهران سازمان نقشه برداری کشور، تهران.
- بزرگمهری، زهره، استاد محمد کریم پیرنیا هندسه در معماری
- دانشپور، سید عبدالهادی، چرخچیان، مریم، (۱۳۸۶)، فضاهای عمومی و عوامل مؤثر بر حیات جمعی، نشریه باغ نظر، شماره ۷، صص ۱۹-۲۸.

- غفاری، غلامرضا، امیدی، رضا، (۱۳۸۸)، کیفیت زندگی شاخص توسعه اجتماعی، تهران، نشر شیرازه، ص ۶۷-۸۸
- مقتدر، هوشنگ، سیاست بین‌المللی و سیاست خارجی، تهران: مؤسسه خدماتی انتشاراتی، ۱۳۷۰.

Archive of SID